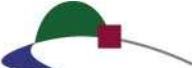

Nader onderzoek Wet natuurbescherming

Kerkallee te Velp

Eelerwoude
kleurt het landelijk gebied

Nader onderzoek Wet natuurbescherming

Kerkallee te Velp

Definitief

Opdrachtgever

De Bunte Ontwikkeling
t.a.v. Dhr. F. Kock
Postbus 8029
6710AA Ede

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Achterstraat 11
4101 BB Culemborg
T (0345) 72 70 00
F (0345) 72 70 10
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P7405.1
Datum: 13-12-2017
Projectleider: dhr. Y. Horstink
Opgesteld: mw. J. Marchal
Gecontroleerd: V. de Lenne

Onderzoek van Eelerwoude voldoet aan de eisen die het bevoegd gezag stelt. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig afdrukken.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel.....	4
2	HUIDIGE SITUATIE & ONTWIKKELING	5
2.1	Huidige situatie	5
2.2	Ontwikkeling.....	6
3	NATUURWETGEVING.....	7
3.1	Inleiding.....	7
3.2	Bescherming van soorten	7
4	METHODE	8
4.1	Bureauonderzoek.....	8
4.2	Veldonderzoek	8
5	ONDERZOEKSRESULTATEN & ANALYSE	12
5.1	Vleermuizen	12
5.2	Huismus	14
5.3	Gierzwaluw	15
5.4	Steenmarter	16
5.5	Overige soorten	16
6	CONCLUSIES EN ADVIES.....	18
6.1	Conclusie	18
6.2	Aanbevelingen	19
6.3	Rekening houden met het broedseizoen	19
6.4	Geldigheid onderzoek.....	19
	LITERATUURLIJST.....	20
	BIJLAGE 1 SOORTENKAARTEN	21

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het plangebied gelegen aan de Kerkallee ter hoogte van nummer 23 te Velp (Figuur 1) wordt heringericht door de aanwezige bebouwing te verwijderen en woningbouw te realiseren. In verband met deze voorgenomen ontwikkeling is in het voorjaar van 2017 een quickscan flora en fauna uitgevoerd (Eelerwoude, april 2017). Aan de hand van de quickscan werd aangegeven dat het plangebied een functie kan hebben voor vleermuizen, huismus, gierzwaluwen en steenmarter en dat negatieve effecten met de ontwikkeling niet geheel zijn uit te sluiten op deze soort(groep)en. Op basis van deze resultaten is een nader onderzoek uitgevoerd.

1.2 Doel

Het doel van het onderzoek is om een beeld te krijgen van de soortsamenvatting en functie van het plangebied voor vleermuizen, huismus, gierzwaluw en steenmarter en aan de hand hiervan uitspraken te doen over (mogelijke) effecten van de voorgenomen plannen en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. In dit rapport worden de resultaten van het nader onderzoek gepresenteerd en getoetst aan het aspect soortbescherming uit de Wet natuurbescherming.

Figuur 1. Ligging en begrenzing van het plangebied aan Kerkallee te Velp in roze kader. Bron: ESRI, 2017

2

HUIDIGE SITUATIE & ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit enkele woningen, winkels en bedrijfshallen (Figuur 2). De gebouwen zijn deels nog in gebruik. Zo is de bedrijfshal nog in gebruik voor onder andere aluminium stanswerken. Niet alle delen worden echter even intensief gebruikt. De panden zijn van buitenaf duidelijk langere tijd niet meer in onderhoud geweest, waardoor rotte kozijnen, gaten en bijvoorbeeld afhangende betimmering zijn ontstaan. Ook de buitenruimte is al langere tijd niet onderhouden. Bomen zijn doorgegroeid en struiken zijn tot onder de dakpannen doorgedrongen. Het braakliggende deel is overwoekerd met braamstruweel.

Omdat het plangebied zich midden in een woonwijk bevindt, en in gebruik is, is verlichting van delen van de buitenruimte aanwezig. Open water is niet aanwezig. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van doorgaande groenstructuren, maar sluit aan op diverse achtertuinen en naastgelegen supermarkt.

Figuur 2. Overzicht plangebied met aanwezige bebouwing en groen

2.2 Ontwikkeling

Het plangebied zal plaatsmaken voor woningen. Hiervoor dienen delen te worden gesloopt. Een deel van de bebouwing zal gerenoveerd en gerestaureerd worden, zodat enkele historische kenmerken van de bedrijfshallen zichtbaar blijven.

3

NATUURWETGEVING

3.1 Inleiding

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag en alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid is het Rijk (Ministerie van Economische Zaken) het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied; de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming.

3.2 Bescherming van soorten

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. De wet kent een drietal beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime andere soorten. Daarnaast zijn landelijk van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen.

Voor ieder ruimtelijk plan is het verplicht om te toetsen of deze leiden tot overtreding van de betreffende verbodsbepalingen. Wanneer er sprake is van een overtreding dient er onderzocht te worden of er een vrijstelling geldt. Indien dit niet mogelijk blijkt, is het nodig om na te gaan of een ontheffing kan worden verkregen. Bijlage 1 gaat verder in op het wettelijk kader bij toetsing aan de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming.

Gevolgen plangebied

De bescherming van soorten is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten en welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op deze soorten.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en gericht onderzoek naar vleermuizen, huismussen, gierzwaluwen en steenmarters.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en indien beschikbaar regionale verspreidingsinformatie.

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast is de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. De NDFF is de meest complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over de verspreiding van alle in Nederland levende planten- en diersoorten. De NDFF is gevuld met gegevens uit databanken van verschillende organisaties die deze gegevens op professionele wijze verzamelen (zoals SOVON Vogelonderzoek Nederland, de Zoogdiervereniging, RAVON en de Vlinderstichting). Ook de gegevens van verschillende gemeenten, waterschappen, provincies en terreinbeherende organisaties zijn hierin toegevoegd. Steeds meer partijen sluiten zich bij de NDFF aan. De databank wordt dagelijks aangevuld met recente waarnemingen die via invoerportalen binnen komen. Op dit moment bevat de NDFF meer dan 100 miljoen waarnemingen. De NDFF bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

De flora- en faunadatabase van Eelerwoude is eveneens geraadpleegd. Eelerwoude heeft meerdere onderzoeken in de nabije omgeving uitgevoerd. De data van deze onderzoeken zijn opgeslagen in deze database.

4.2 Veldonderzoek

Op basis van 9 veldbezoeken is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving van vleermuizen, huismus en gierzwaluw en steenmarter. De onderzoeken zijn uitgevoerd door Y. Horstink, B. Haamberg en J. Marchal. Betreffende personen zijn ecologische adviseur en werkzaam bij Eelerwoude (zie

kader – ecologisch deskundige). De onderzoeksdata zijn daaronder weergegeven (Tabel 1). Hierbij zijn tevens de onderzoekers, starttijd en weersomstandigheden genoteerd.

Kader – ecologisch deskundige <i>De veldmedewerkers van Eelerwoude beschikken over een uitgebreide ervaring met de betreffende soortgroepen en voldoen aan de criteria van 'ecologisch deskundige'. Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:</i> - op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of - op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of - als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of - zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied; en/of - zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.	
--	--

Tabel 1. Onderzoektijden en weersomstandigheden

Datum	Type onderzoek	Start- eindtijd	Onderzoeker	Weersomstandigheden
09-05-2017	Huismussen	9:30 – 10:30	B. Haamberg	Droog, licht bewolkt 12 °C windkracht 2 Bft
26-05-2017	Huismussen	8:30 – 10:00	Y. Horstink	Droog, onbewolkt 22 °C windkracht 3 Bft
26-05-2017	Gierzwaluw	19:00 - 21:00	Y. Horstink	Droog, zwaar bewolkt 24 °C windkracht 2 Bft
08-06-2017	Gierzwaluw, Kraamonderzoek vleermuizen	20:00 – 23:55 Zon onder: 21:57	J. Marchal	Droog, half bewolkt 18 °C windkracht 2 Bft
22-06-2017	Gierzwaluw	20:00 – 22:00	J. Marchal	Droog, zwaar bewolkt 17 °C windkracht 4 Bft
04-07-2017	Kraamonderzoek vleermuizen	03:30 – 05:30 Zon op: 5:27	J. Marchal	Droog, zwaar bewolkt, 15 °C, windkracht 3 Bft
07-07-2017	Steenmarter	16:00 – 16:45	J. Marchal	Droog, zwaar bewolkt, 17 °C, windkracht 3 Bft
23-08-2017	Baltsonderzoek vleermuizen	23:00 – 01:00 Zon onder: 20:46	J. Marchal	Droog, half bewolkt, 19 °C windkracht 2 Bft
21-09-2017	Baltsonderzoek vleermuizen	22:30 – 00:30 Zon onder: 19:40	J. Marchal	Droog, half bewolkt, 14 °C, windkracht 1 Bft

Vleermuizen

Bij de uitvoering van het vleermuisonderzoek is gewerkt conform het 'Protocol voor vleermuisinventarisaties' dat in januari 2017 is geëvalueerd door deskundigen van het Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de (toenmalige) Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Het protocol is daarmee aangepast naar de meest recente wetenschappelijke inzichten.

Daarbij heeft het onderzoek zich geconcentreerd op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vanwege de geschiktheid van het type bebouwing voor deze soort en de geplande werkzaamheden. Uiteraard is tijdens de veldbezoeken ook aandacht besteed aan eventuele andere beschermde vleermuissoorten binnen het plangebied en het voorkomen van vleermuizen in de omgeving van het plangebied.

Het vleermuisonderzoek heeft zich gericht op het vaststellen van de soortensamenstelling, de aantallen, de gebruiksfunctie van het gebied en het vaststellen van verblijfplaatsen (kraamverblijven, winterverblijfplaatsen, zomerverblijven etc.), vliegroutes en foerageergebieden. Tijdens het vleermuisonderzoek is gebruik gemaakt van een batdetector Pettersson D240X in combinatie met een Pettersson D100.

In totaal zijn vier veldbezoeken uitgevoerd: twee in de kraamperiode en twee in de baltsperiode (Tabel 1). Het kraamonderzoek heeft zich gericht op de aanwezigheid van zomer- en/of kraamverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze bezoeken hebben plaatsgevonden tijdens het uitvlieg- of invliegtijdstip van vleermuizen, respectievelijk rond zonsondergang en zonsopkomst. Het baltonderzoek heeft zich gericht op het vaststellen van balts-, paar-, en/of winterverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze bezoeken hebben plaatsgevonden tijdens de baltsactiviteit van vleermuizen, na zonsondergang tot middernacht. Tijdens dit tijdstip is de meeste baltsactiviteit bij vleermuizen waar te nemen. Op basis van het veldbezoek ten behoeve van de quickscan werd op basis van expert judgement gebruik van het gebouw als massawinterverblijf op voorhand ongeschikt geacht. De veldbezoeken hebben plaatsgevonden tijdens voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden.

Vogels

Voor het uitvoeren van broedvogelinventarisaties is gewerkt volgens het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017) en het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017). Hierbij worden waarnemingen die op broedgevallen of een territorium duiden in verschillende inventarisatierondes genoteerd op kaart. Vervolgens wordt op basis van deze waarnemingen een kaart met territoria vastgesteld.

De veldbezoeken richten zich vooral op de soorten die jaarrond gebruik maken van vaste rust- en verblijfplaatsen (zgn. 'jaarrond-soorten' en 'categorie 5-soorten'). Hierbij is uitgegaan van de per 26 augustus 2009 gewijzigde vogellijst. Ook eventuele andere belanghebbende soorten zijn genoteerd.

Huismus

Het onderzoek naar huismus is uitgevoerd in twee bezoeken in de periode april – mei. De bezoeken hebben plaatsgevonden tijdens gunstige weersomstandigheden. Tijdens het bezoek is onder andere gelet op zingende mannetjes en nestindicatieve waarnemingen zoals nestbouw, transport voedsel en alarmroepen.

Gierzwaluw

Het gierzwaluwonderzoek is uitgevoerd in drie bezoeken, waarvan minimaal 1 bezoek plaatsvond tussen 20 juni en 7 juli. Deze bezoeken hebben in een aantal situaties plaatsgevonden in de avond voorafgaand aan het vleermuisonderzoek en tijdens gunstige weersomstandigheden. Tijdens het onderzoek zijn bezette nesten geteld (in- en uitvliegende dieren). Tijdens dit tijdstip zoeken gierzwaluwen hun nesten op om te gaan slapen. Gedurende dit onderzoek zijn tevens laagvliegende vogels genoteerd, met onderscheid tussen luidruchtige vluchten op huishoogte en bezoek van (waarschijnlijke) nestplaats.

Steenmarter

Het onderzoek naar steenmarter bestond uit twee onderdelen. Er is tijdens de veldbezoeken onderzocht of er verblijven en eventuele andere sporen rondom het pand aanwezig zijn. Daarbij is gezocht naar zowel dieren als sporen van steenmarters (keutels, prooiresten, enzovoort). Daarnaast zijn twee wildcamera's geplaatst in het plangebied.

Overige soorten

Tijdens het veldwerk naar vleermuizen is tevens aandacht geschonken aan andere (nacht actieve) soorten.

5

ONDERZOEKSRESULTATEN & ANALYSE

Dit hoofdstuk beschrijft de tijdens het veldonderzoek waargenomen soorten, al dan niet aangevuld met gegevens uit literatuur en andere informatiebronnen. Tevens worden eventuele effecten beschreven als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

5.1 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn strikt beschermd binnen de Habitatrichtlijn. Er zijn twee vleermuissoorten in het plangebied en de directe omgeving aangetroffen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger). De aangetroffen soorten worden hieronder besproken, de waarnemingen worden weergegeven in de verspreidingskaarten (bijlage 1).

5.1.1 Voorkomen en functie

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemene vleermuissoort. De soort wordt veelvuldig waargenomen in stedelijk gebied. (Kraam)kolonies zijn in Nederland in hoofdzaak in gebouwen aangetroffen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Gebouwen worden ook als winterverblijf gebruikt, waarbij (vermoedelijk) vergelijkbare plaatsen als in de zomer worden benut, mits deze vorstvrij zijn. Ze jagen hoofdzakelijk binnen een straal van 2 tot 5 km van de verblijfplaats. Bij vliegroutes wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van lijnvormige structuren, als bomenrijen, waterlopen maar ook langs gevels van gebouwen. De jacht vindt plaats in gesloten tot half open landschap.

Kader - vleermuisvliegroutes

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

Foerageergebied en vliegroutes

Op enkele plekken in het plangebied zijn 3 tot maximaal 5 foeragerende gewone dwergvleermuizen aangetroffen, met name gebruik makend van de luwte tussen

bebouwing in het plangebied en omringende bebouwing of begroeiing. Ook vlogen gewone dwergvleermuizen langs de straatzijde IJsselstraat.

Het totale aantal foeragerende gewone dwergvleermuizen wordt op circa 3 tot maximaal 5 exemplaren geschat. Dit aantal betreft het totaal van de waargenomen gewone dwergvleermuizen in het plangebied en de directe omgeving. Daarmee zijn de meeste exemplaren in het plangebied of overvliegend aangetroffen. Er zijn geen vliegroutes aangetroffen.

Kraam- of zomerverblijven

In het plangebied zijn in de aanwezige bebouwing geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Wel wordt vermoed dat een verblijfplaats van één gewone dwergvleermuis aanwezig is in een pand op de hoek van Kerkstraat en IJsselstraat, gelegen buiten de begrenzing van het plangebied. Dit doordat een gewone dwergvleermuis kort na zonsondergang kwam aanvliegen vanaf de bebouwing en in het plangebied ging foerageren. Er zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld in het plangebied.

Balts- en/of paarverblijven

Vleermuizen baltsen (ook wel sociale roep) in de najaarsperiode binnen een territorium om vrouwtjes te vinden en mee te lokken naar hun verblijfplaats om te paren. Zij vliegen daarbij op min of meer vaste routes, waarbij ze een sterke binding met bepaalde gebouwen hebben waar zich dan de paar- en/of baltslocaties bevinden. Binnen een territorium kunnen de mannetjes verschillende verblijfplaatsen hebben. Deze verblijfplaatsen maken onderdeel uit van een netwerk, waar binnen ze regelmatig verhuizen. De exacte plekken van de balts- en/of paarplekken zijn vaak niet duidelijk, aangezien ze tijdens het baltsen maar weinig en slechts kort in- of uitvliegen. Soms baltsen mannetjes rondom een geheel huizenblok zonder duidelijke voorkeur voor een bepaalde woning. Op basis van de waarnemingen kan veelal wel de globale locatie van het balts- en of paarverblijf worden aangewezen.

In de baltsperiode is tijdens de twee veldbezoeken in het plangebied tweemaal de baltsroep van een mannetje gewone dwergvleermuis waargenomen. Eenmaal vloog het mannetje langs vanaf de IJsselstraat over het gebouw in het plangebied. De andere waarneming was kort en zacht te horen wat betekent dat het dier op enige afstand vloog. De baltsende mannetjes toonden geen affiniteit met de bebouwing in het plangebied. Paar- en/of baltsverblijven zijn niet aangetroffen in het plangebied. Ook is er geen sprake van een (massa)winterverblijf in het plangebied. Waarnemingen van baltsende mannetjes of verblijfplaatsen van andere vleermuissoorten zijn niet aangetroffen in het plangebied of in de directe omgeving.

Laatvlieger

De laatvlieger komt in Nederland vrij algemeen voor (al laat de soort wel een dalende trend zien en staat de soort op de Rode Lijst vermeld als kwetsbaar). De waarneming in deze sterk verstedelijkte omgeving is vrij bijzonder omdat de soort doorgaans in groene dorpen of aan de (groene) buitenranden van grote steden voorkomt. Laatvlieger jaagt boven open tot halfopen landschap, vooral in de beschutting van opgaande elementen zoals bosranden, heggen en lanen. Kraamkolonies komen in Nederland voor zover bekend

alleen in gebouwen voor. Deze bevinden zich in de spouwmuur, achter en onder de (dak)betimmering, onder daklijsten en dakpannen of onder het lood rondom de schoorsteen. Soms worden ze ook op zolders aangetroffen. De jachtgebieden liggen in een straal van 1 tot 5 km (zelden meer) rondom de kolonie. Vliegroutes volgen waar mogelijk lijnvormige structuren, maar laatvliegers vliegen bij gunstige weersomstandigheden ook wel grote afstanden door open gebied. De laatvlieger jaagt boven open tot halfopen landschap, vooral in de beschutting van opgaande elementen zoals bosranden, heggen en lanen.

Foerageergebied en vliegroutes

Eenmaal is een overvliegende laatvlieger aangetroffen, vliegend over het plangebied ter hoogte van de IJsselstraat (bijlage 1). Tijdens andere veldbezoeken zijn zowel in als buiten het plangebied geen laatvliegers aangetroffen waardoor er geen sprake is van een duidelijk foerageergebied of een duidelijke vliegroute.

Verblijfplaatsen

Er zijn geen verblijfplaatsen van laatvliegers in het plangebied aangetroffen of in de bebouwing in de directe omgeving van het plangebied.

5.1.2 Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn in Nederland beschermd onder de Wet natuurbescherming. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, evenals het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Wet natuurbescherming. De functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen dient te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Ten aanzien van de ontwikkeling van het plangebied wordt de bestaande bebouwing grotendeels verwijderd. Er zijn in het plangebied geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Vermoedelijk bevindt zich een zomerverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis in een van de gebouwen in de hoek Kerkstraat en IJsselstraat. Deze gebouwen bevinden zich echter buiten de grenzen en invloedssferen van het plangebied waardoor negatieve effecten van de geplande werkzaamheden op het verblijf kunnen worden uitgesloten.

Het plangebied wordt gebruikt door enkele gewone dwergvleermuizen om te foerageren. Echter is geschikt alternatief foerageergebied voorhanden als bomenlanen langs de Kerkstraat en Doctor van de Feltzlaan aan de westzijde van het plangebied, waardoor er in het plangebied geen sprake is van essentieel foerageergebied of een essentiële vliegroute. Ook is het plangebied in de nieuwe situatie geschikt voor gewone dwergvleermuizen om te foerageren bij de woningen met tuinen, zij het in minder mate.

5.2 Huismus

5.2.1 Voorkomen en functie

Huismussen zijn bijzonder vindingrijk als het gaat om het vinden van een nestplaats. Ze nestelen meestal in holtes, bij voorkeur in huizen. De huismus is een jaarrond-soort, wat inhoudt dat de soort gedurende het hele jaar gebruik maakt van de verblijfplaatsen. De

huismus is een echte cultuurvolger en bovendien uitermate veelzijdig, wel is het een veeleisende soort. Het ontbreken van één van de onderstaande elementen kan betekenen dat ondanks de aanwezigheid van veel geschikte nestplaatsen toch geen huismussen aanwezig zijn. Al deze elementen liggen dichtbij elkaar, bij voorkeur in een straal van een paar honderd meter.

Geschikt huismussenhabitat bestaat uit de volgende elementen:

- ruim voldoende nestgelegenheid;
- continu voedsel in de directe omgeving van dekking;
- voldoende inheems groen als leverancier van eiwitrijk voedsel voor de jongen;
- evergreens (bladhoudende of groenblijvende plant) in hagen of gevelbegroeiing;
- zandbad;
- water.

In het plangebied zijn geen roepende of nestindicerend gedrag van huismussen waargenomen wat duidt op gebruik van het plangebied als nestlocatie. Wel bevinden zich diverse verblijfplaatsen rondom het plangebied.

5.2.2 Effecten

Het plangebied wordt niet door huismussen gebruikt om te nestelen: verblijfplaatsen zijn niet aanwezig. Wel bevinden zich meerdere nesten van huismussen in de omgeving van het plangebied. Ook werd het plangebied niet door huismussen gebruikt om te foerageren. Het plangebied vormt geen essentieel leefgebied voor huismussen. Doordat verblijfplaatsen buiten de begrenzing van het plangebied zijn vastgesteld en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen negatieve effecten van de geplande werkzaamheden op huismussen worden uitgesloten.

Aanbevolen wordt de nieuwe woningen geschikt te maken voor huismussen. Er zijn tegenwoordig veel goede alternatieve broedmogelijkheden. Zo werken huismuspannen goed bij de huismus. Deze pannen zijn ontworpen om de vogels een veilige broedplaats te bieden, zonder dat daarvoor omslachtige aanpassingen nodig zijn aan het pannendak. Dankzij het bijpassende nestkastje is er geen sprake van bevuiling en beschadiging van het onderdak. De huismuspannen dienen zo hoog mogelijk te worden geplaatst (mussen houden van uitzicht) met voorkeur aan de noordzijde van het dak. Zo zijn er ook in de nieuwe situatie na de herinrichting van het plangebied geschikte nestelmogelijkheden. De pannen zijn te bestellen bij Monier (zie literatuurlijst).

5.3 Gierzwaluw

5.3.1 Voorkomen en functie

De gierzwaluw is een trekvogel en alleen in de maanden mei, juni en juli is de gierzwaluw in Nederland. Ook de gierzwaluw is voor zijn verblijfplaats in Nederland afhankelijk van de mens. Als verblijfplaats kiest de soort holten en kieren tussen dakpannen en de tengels (panlatten), spouwmuurisolatiegaten en diverse andere holten. Deze vogels houden er een bijzondere leefwijze op na: de soort slaapt en paart in de lucht en komt alleen 'aan land' om te broeden.

De woningen in het plangebied hebben geen functie als verblijfplaats voor de gierzwaluw. Ook zijn geen verblijfplaatsen van de gierzwaluw in de directe omgeving van het plangebied aangetroffen.

5.3.2 Effecten

De bebouwing in het plangebied worden niet gebruikt door de gierzwaluw om te nestelen. Verblijfplaatsen van gierzwaluwen kunnen worden uitgesloten.

Echter, aangezien het voor gierzwaluwen steeds moeilijker wordt een geschikt verblijf te vinden wordt geadviseerd de nieuwe woningen geschikt te maken voor gierzwaluwen om te verblijven. Dit is mogelijk door gebruik te maken van speciale dakpannen of gierzwaluwkasten (zie literatuurlijst).

5.4 Steenmarter

5.4.1 Voorkomen en functie

Tijdens het verkennend veldbezoek op 16 maart 2017 zijn langs het gebouw in het plangebied sporen van mogelijk steenmarter aangetroffen. Op basis daarvan zijn in het gebied twee camera's geplaatst om aanwezigheid van steenmarter vast te leggen (bijlage 1). Daarbij is gebruik gemaakt van lokmiddel (ingeblikte vis). Tijdens de veldbezoeken is gericht gezocht naar sporen van steenmarter. Hierbij is gelet op eventuele prenten, latrines, resten van prooidieren en verblijven, maar ook individuen. Deze zijn tijdens de veldbezoeken al op de camera's niet aangetroffen.

5.4.2 Effecten en ontheffing

Er is gedurende meerdere momenten gezocht naar individuen en sporen van steenmarters. Deze zijn niet aangetroffen. Uitgaande van de aangetroffen sporen tijdens het veldbezoek ten behoeve van de quickscan zal de soort het plangebied een enkele keer gepasseerd hebben en eventueel tijdelijk gebruikt hebben. Verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen. Ook wijst niets op een actueel voorkomen van de soort. Negatieve effecten van de geplande werkzaamheden zijn niet aan de orde.

5.5 Overige soorten

5.5.1 Voorkomen en functie

Andere overige beschermde soorten dan hierboven zijn niet aangetroffen en worden, gezien de stedelijke ligging en vele mate van verharding, ook niet verwacht.

5.5.2 Effecten en ontheffing

Negatieve effecten zijn niet te verwachten op de groep overige beschermde soorten. Wel dient te allen tijde rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die nesten beschadigen of verstoren. Verstoring kan in veel situaties worden voorkomen door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Voor de Wet natuurbescherming zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd,

ongeacht het tijdstip van het jaar. De genoemde termijn moet daarom niet al te strikt worden toegepast. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord of dat voorafgaand aan het broedseizoen het werkgebied ongeschikt is gemaakt voor broedende vogels.

6

CONCLUSIES EN ADVIES

6.1 Conclusie

6.1.1 Vleermuizen

Het plangebied wordt door 3 tot maximaal 5 gewone dwergvleermuizen gebruikt om te foerageren. Er is geen sprake van een essentieel foerageergebied. Ook maakt het plangebied geen onderdeel uit van een (essentiële) vliegroute. Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Vermoedelijk is een zomerverblijfplaats van één gewone dwergvleermuis aanwezig in een gebouw ten noordoosten van het plangebied in de hoek Kerkallee en IJsselstraat. Deze ligt echter buiten de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden. Andere verblijfplaatsen als paar- of baltsverblijven ontbreken in het plangebied. Er zijn geen verblijfplaatsen van andere vleermuissoorten aangetroffen in het plangebied. Negatieve effecten van de geplande werkzaamheden kunnen voor vleermuizen worden uitgesloten. Ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

6.1.2 Huismus

Het plangebied wordt niet door huismussen gebruikt om te nestelen; verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen. Wel zijn meerdere nestlocaties van huismussen rondom het plangebied aanwezig. Negatieve effecten van de geplande werkzaamheden kunnen voor huismussen worden uitgesloten. Ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

6.1.3 Gierzwaluw

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van gierzwaluwen aangetroffen. Ook zijn geen foeragerende gierzwaluwen waargenomen in of rondom het plangebied. Negatieve effecten van de geplande werkzaamheden kunnen voor gierzwaluwen worden uitgesloten. Ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

6.1.4 Steenmarter

Tijdens het veldbezoek ten behoeve van de quickscan zijn sporen van mogelijk steenmarter aangetroffen in het plangebied. Echter zijn tijdens het nader onderzoek geen sporen of verblijfplaatsen gevonden of aanwezigheid van steenmarter vastgesteld middels camera's. Gebruik van het plangebied door steenmarter als verblijfplaats kan worden uitgesloten. Mogelijk kruist de soort het plangebied tijdens het foerageren, echter is er voldoende geschikt alternatief foerageergebied voorhanden in de omliggende woonwijk. Ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

6.1.5 Overige soorten

Er zijn geen overige beschermde soorten aangetroffen in het plangebied. Gezien de inrichting van het gebied worden deze ook niet verwacht. Negatieve effecten van de geplande werkzaamheden kunnen voor overige beschermde soorten worden uitgesloten. Ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

6.2 Aanbevelingen

Aanbevolen wordt de nieuwe woningen in het plangebied geschikt te maken voor huismus en gierzwaluwen. Dit kan door gebruik te maken van kunstmatige nestgelegenheid: dakpannen en nestkasten geschikt voor de soorten om te verblijven en te nestelen (zie literatuurlijst).

6.3 Rekening houden met het broedseizoen

Er dient te allen tijde rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels. Alle vogelsoorten in Nederland zijn strikt beschermd onder de Wet natuurbescherming. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die nesten beschadigen of verstoren. Verstoring kan in veel situaties worden voorkomen door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Voor de Wet natuurbescherming zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar. De genoemde termijn moet daarom niet al te strikt worden toegepast.

6.4 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezagen (de provincie Gelderland in deze) hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

LITERATUURLIJST

- Eelerwoude, 18 april 217. *Quickscan flora en fauna, Kerkallee - IJsselstraat te Velp.*
- Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus* versie 1.0, juli 2017
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* versie 1.0, juli 2017
- Kennisdocument Huismus *Passer domesticus* versie 1.0, juli 2017
- Protocol voor vleermuisinventarisaties van het Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdierverseniging en de Gegevensautoriteit Natuur, 2017
- Landschapsbeheer Flevoland (2011). *Vleermuisvriendelijk bouwen. Een handreiking voor huiseigenaar, architect en beleidsmedewerker.* Een samenwerking tussen Landschapsbeheer Flevoland, Zoogdierverseniging en Tauw bv. Landschapsbeheer Flevoland, Lelystad.
- Limpens, H. , K. Mostert en W. Bongers (1997). *Atlas van de Nederlandse Vleermuizen.* Utrecht: KNNV Uitgeverij.
- Limpens, H., P. Twisk & G. Veenbaas (2004). *Met vleermuizen overweg. Brochure over vleermuizen en de wijze waarop bij planning, aanleg, reconstructie en beheer van wegen praktische invullingen kan worden gegeven aan de wettelijke zorgplicht voor vleermuizen.* Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft / Zoogdierverseniging, Arnhem.

Internet

- Waarnemingen soorten - www.zoogdieratlas.nl
- Waarnemingen soorten - www.telmee.nl
- Waarnemingen soorten - www.waarneming.nl
- Waarnemingen soorten - <https://ndff-ecogrid.nl>

Voorzieningen gierzwaluw en huismus

- Dakpannen:
<http://www.monier.nl/producten/productcatalogus/p/daksysteemcomponenten-andere-toepassingen-huismussenpan.html>
- Nestkasten:
<https://www.vivara.nl/nestkast-gierzwaluw-woodstone-madrid.html>

BIJLAGE 1 SOORTENKAARTEN

Vleermuizen

Huismussen

Steenmarter

Vleermuizen

Legenda

- Gewone dwergvleermuis - foeragerend
- ★ Gewone dwergvleermuis - verblijfplaats gebouw
- ▲ Gewone dwergvleermuis - baltsroep / territoriumgedrag
- ◆ Laatvlieger - langsvliend
- Plangebied

0 5 10 20 30 40
Meters

Huismussen

Dr. Van Der Feltzlaan

IJsselstraat

ligen Sr. laan

Paulus Buijsstraat

Hugo de Grootstraat

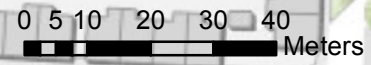
Caspar Fagelstraat

Grintakkerstraat

Legenda

- ☆ Huismus, Vastgesteld territorium
- Plangebied

Steenmarker

Dr. Van Der Feltzlaan

IJsselstraat

Paulus Buijsstraat

Hugo de Grootstraat

Grintakkerstraat

Legenda

- Sporen
- Cameraval
- Plangebied

 N

0 5 10 20 30 40
Meters